

POSTANOWIENIE

16 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 16 lipca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. P. i S. P.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na skutek skargi kasacyjnej M. P. i S. P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 27 czerwca 2022 r., V AGa 348/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 27 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach, w sprawie z powództwa M. P. i S. P. przeciwko Bank Spółce Akcyjnej w W., o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 sierpnia 2020 r., oddalił apelację (pkt 1); orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona powodowa, zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie

ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony powodowej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, że w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

7. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

8. Skarżący w uzasadnieniu powoływał się na naruszenie art. 5 k.c.. Problem zastosowania tego przepisu w konkretnej sprawie wymaga od sądu oceny całokształtu okoliczności. Sąd musi dokonywać tej oceny w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym (zob. wyroki SN: z 22 listopada 1994 r., II CRN 127/94; z 2 października 2015 r., II CSK 757/14). Zatem zastosowanie art. 5 k.c. pozostaje domeną sądów bezwzględnie wyrażającą się w analizie i ocenie okoliczności faktycznych sprawy. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym mógłby zakwestionować tak dokonaną przez sąd ocenę tylko wtedy, gdyby była ona rażąco błędna i krzywdząca (zob. postanowienie SN

z 21 grudnia 2021 r., IV CSK 578/21). W przedmiotowej sprawie Sąd nie dostrzega tego typu przypadku.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Na podstawie art. 102 k.p.c., przy szczególnym uwzględnieniu opisanej w skardze kasacyjnej sytuacji majątkowej powodów, nie obciążono powodów kosztami postępowania kasacyjnego. Pamiętać przy tym należy, iż powództwo powodów zostało uwzględnione w części (przez sąd okręgowy), a ocena stanowiska powodów wyrażanego w skardze kasacyjnej wskazuje, iż powodowie mieli subiektywne przekonanie o zasadności skargi kasacyjnej.

[SOP]

[ms]